

Alwida Bajor

Kronika wybranych wydarzeń witkacowskich na Litwie po 1989 r.

Alwida Bajor na Międzynarodowych Targach Książki w Wilnie 2020 r. Fot. V. Masėnas.

1993 – Teatr Dramatyczny im. Juozasa Miltinisa w Poniewieżu jako pierwszy na Litwie wystawia sztukę Stanisława Ignacego Witkiewicza *W małym dworku* (*Mažame dvarelyje*) w tłumaczeniu Eugenijusa Ignatavičiusa. Reżyseruje znany litewski twórca, Saulius Varnas. Spektakl cieszy się szerokim zainteresowaniem;

– w litewskim piśmie kulturalnym „Krantai" ukazuje się miniatura sceniczna *Skecz* (*Skečas*) Witkacego w tłumaczeniu reżysera i teatrologa Giedriusa Gabrėnasa.

2006 – Polskie Studio Teatralne w Wilnie realizuje *W małym dworku* w reżyserii Lilii Kiejzik. Spektakl ma premierę w wileńskim Teatrze na Pohulance, ponadto grany jest w Solecznikach, w Warszawie, Łodzi, Rzeszowie, Ostródzie, Hamburgu, Lubece i Kilonii.

2015 – w Muzeum Sztuki im. Vytautasa Kasiulisa (przedwojennym budynku Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie) zaprezentowano wystawę 19 prac fotograficznych pt. *Stanisław Ignacy Witkiewicz – Witkacy (1885–1939). Fotografie z kolekcji Stefana Okołowicza*;

– wystawy prac fotograficznych Witkacego organizuje także Litewski Narodowy Teatr Dramatyczny i Rosyjski Teatr Dramatyczny w Wilnie (Teatr na Pohulance);

– w pracowni dekoracji Litewskiego Narodowego Teatru Dramatycznego odbywa się czytanie fragmentów *Szewców* (*Batsiuviai*). W imprezie uczestniczy młody reżyser litewski, Povilas Makauskas, aktorzy: Vytautas Anužis, Remigijus Bilinskas oraz studenci Litewskiej Akademii Muzyki i Teatru. Organizatorami wydarzenia

VIII Wileńskie Spotkania Sceny Polskiej, 2017. Fot. B. Frątczak.

są Instytut Polski w Wilnie, Litewski Narodowy Teatr Dramatyczny i redakcja „Krantai";

– na scenie Domu Kultury Polskiej w Wilnie gości Teatr AA Vademecum z Wiednia ze spektaklem *W małym dworku* w reżyserii Agnieszki Salamon. Spektakl budzi kontrowersje – część publiczności ostentacyjnie wychodzi w reakcji na grę roznegliżowanych aktorek, niewyszukane teksty i naszpikowane podtekstami seksualnymi gesty aktorów.

2017 – główną nagrodę VIII Wileńskich Spotkań Sceny Polskiej otrzymuje Polski Teatr Ludowy ze Lwowa za *Szewców* na scenie Teatru na Pohulance. Spektakl reżyserował Stanisław Melski, aktor Teatru Polskiego we Wrocławiu.

2018 – wystawa *Anioł i syn. Witkiewiczowie w Zakopanem i na Litwie* (*Angelas ir Sūnus. Witkiewicziai Zakopanėje ir Lietuvoje*), prezentowana w kowieńskim Narodowym Muzeum Sztuki im. M. K. Čiurlionisa oraz w Galerii Sztuki w Szawlach; organizatorami wydarzenia są Muzeum

Tatrzańskie w Zakopanem przy współpracy Instytutu Adama Mickiewicza i Instytutu Polskiego w Wilnie;

– w Galerii Fotografii w Kłajpedzie otwarto wystawę witkacowskich fotografii pt. *Piękna i bestia*; jej kuratorem był Darius Vaičekauskas.

2019 – na Międzynarodowych Targach Książki w Wilnie odbywa się prezentacja litewskiego wydania książki *Witkacy. Plėšruniškas protas* (*Witkacy. Umysł drapieżny*) pod red. Janusza Deglera, Przemysława Pawlaka i Helmutasa Šabasevičiusa – wynik współpracy Instytutu Adama Mickiewicza, Instytutu Polskiego w Wilnie, Instytutu Witkacego i wydawnictwa Aukso žuvys. Publikacja, pod względem opracowania graficznego, zostaje uznana przez dziennik litewski „15min" za jedną z najbardziej interesujących i wartościowych na litewskim rynku wydawniczym ostatnich lat (https://www.15min.lt/kultura/naujiena/literatura/plesruniskas-protas-knyga-apie-kultini-lenku-menininka-s-witkacy-286-1087554);

– w pracowni dekoracji Litewskiego Narodowego Teatru Dramatycznego odbywa się czytanie *Szewców* w języku litewskim. Reżyser – Antanas Obcarskas, aktorzy: Remigijus Bučius, Algirdas Gradauskas, Martynas Nedzinskas, Rasa Samuolytė, Arūnas Vozbutas, Saulius Ambrozaitis. Po czytaniu ma miejsce dyskusja, w której udział biorą Jan Englert, dyrektor artystyczny Teatru Narodowego w Warszawie, tłumaczka Irena Aleksaitė i teatrolog litewski, Helmutas Šabasevičius.

2020 – z inicjatywy reżysera Jonasa Vaitkusa na scenie wileńskiego Teatru na Pohulance (obecnie Rosyjskiego Teatru Dramatycznego Litwy) odbywa się czytanie *Kurki Wodnej* (*Nendrinė vištelė*) z udziałem trupy aktorskiej. Projekt realizacji dramatu zostaje zaaprobowany przez Radę Artystyczną Teatru. Reżyser planuje wystawienie go w latach 2021–2022;

– kowieński Narodowy Teatr Dramatyczny prezentuje *Szewców* w tłumaczeniu Ireny Aleksaitė

Wystawa prac fotograficznych Witkacego w Wilnie, 2015. Fot. B. Frątczak.

i reżyserii Antanasa Obcarskasa. Spektakl *online* współrealizują Instytut Adama Mickiewicza i Instytut Polski w Wilnie, przy wsparciu Litewskiej Rady Kultury.

Autorka dziękuje Stanisławowi Melskiemu za pomoc w opracowaniu *Kroniki*.

W!

Alwida Bajor

A chronicle of selected Witkacy-related events in Lithuania after 1989.

The author records the most important premieres, exhibitions and publications since 1993 until 2020.